ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ଏ.ଆର୍.ବି.ଏ ସଂଖ୍ୟା 7/2020

ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ମିଳାମିଶା ଅଧିନିୟମ 1996ରେ ଧାରା 37 ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପିଲ ମାମଲାରେ, କଟକର ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା18.10.2019ରିଖରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ସଂଖ୍ୟା 87/2013ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିଛନ୍ତି ।

ଭାରତ ସଂଘ, ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ .... *ଆବେଦନକାରୀ*
ଉପ ମୁଖ୍ୟ ଇଞ୍ଜିନିୟର (ସିଓଏନ୍.),
ପୂର୍ବ ତଟ ରେଳବାଇ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

-ବନାମ -

ବି.ବି. ସେନାପତି .... *ଉତ୍ତରଦାତା*

ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଆଭାସୀ / ଭୌତିକ ପ୍ରଣାଳୀ) ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ:

==

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ - ଶ୍ରୀ ପି.କେ.ପାଢି,
ଉପ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ
ଶ୍ରୀ ଜେ. ନାୟକ,
କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ - ଶ୍ରୀ ଡି.ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ଅଧିବକ୍ତା

ପୀଠାସୀନ:

ଶ୍ରୀ ଡି. ଦାଶ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଶୁଣାଣି ତାରିଖ : 06.11.2023 : ରାୟର ତାରିଖ: 08.01.2024

ଡି.ଦାଶ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି. ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ମିଳାମିଶା ଅଧିନିୟମ 1996ରେ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'A & C ଅଧିନିୟମ' 1996)ର ଧାରା 37 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକାରୀ, ଏହି ଆବେଦନ ଦାୟର କରି କଟକ

ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏ.ଆର୍.ବି.ପି ସଂଖ୍ୟା 87/2013ରେ ତା18.10.2019ରିଖର ପାରିତ ଆଦେଶ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି । ଉତ୍ତରଦାତା (ସେଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ) ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ (ସେଥିରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ)ଙ୍କ ଅପୋଷରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ରାଜିନାମା ସଂଖ୍ୟା 32/CE/C/HQ/BBS/SER/2000 ତା05.05.2000ରିଖ ଅନୁସାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଗଠିତ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ତା01.02.2013ରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ A & C ଅଧିନିୟମ, 1996ରେ ଧାରା-34 ଅଧୀନରେ ଉପରୋକ୍ତ କ୍ରମାଙ୍କିତ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପାରିତ କରିଛନ୍ତି:-

> "ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ମିଳାମିଶା ଅଧିନିୟମ, 1996ରେ ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସମ୍ମତି ଉପରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି, ତଥାପି, ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ । 01.02.2013 ତାରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏତଦ୍ଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଆଦେଶରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏ.ଆର୍.ବି.ପି ସଂଖ୍ୟା 205/2008ରେ ତା20.04.2012ରିଖର ଆଦେଶରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ମାମଲାଟି ପୁନର୍ବାର ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଯଥାଶୀଘ୍ର ନୂତନ ବିଚାର ପାଇଁ ମାମଲାଟି ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ପଠାଯାଇଛି ।
>
> ଏଲ୍.ସି.ଆର୍ ସହିତ ଏହି ଆଦେଶର ଏକ ନକଲ ଯଥାଶୀଘ୍ର ରେଳବାଇ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଅର୍ଥାତ୍, ପୂର୍ବ ଉପକୂଳ ରେଳବାଇକୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯିବ, ଯେଉଁଠାରୁ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ।"

2. ତୁରନ୍ତ ଆବେଦନ ପାଇଁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:-

HIGH COURT ORISSA

ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ରେଳବାଇର ଖୋର୍ଦ୍ଧା ରୋଡ଼ ଡିଭିଜନରେ କଟକ- ପାରାଦୀପ ସେକ୍ସନର ରାହାମା-ପାରାଦୀପ ପ୍ୟାଚ୍ ଦୋହରିକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଖୋଲା/ସୀମିତ ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରି ସେକ୍ଟର-5 ରେ 481.694 କିଲୋମିଟରରୁ 484.160 କିଲୋମିଟର ମଧ୍ୟରେ ମୃତ୍ତିକା କାର୍ଯ୍ୟ, ଛୋଟ ସେତୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁସଙ୍ଗିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆବେଦନକାରୀ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଟେଣ୍ଡର ଗ୍ରହଣ କରିବା ଅନୁଯାଇ, ଚୁକ୍ତିନାମା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ଯେଉଁଥିରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଖଣ୍ଡ ରହିଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିର ଅବଧି ଚିଠି ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ଠାରୁ ପନ୍ଦର (15) ମାସ, ଅର୍ଥାତ୍ 02.03.2001 ଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ତାଙ୍କୁ ବୁଝିବାକୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ କାମ କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ତାହା ସମସ୍ତ ବାଧାରୁ ମୁକ୍ତ ଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ସହମତ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାରେ କୌଣସି ବିଳମ୍ବ ନକରି ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବା ଉଭୟ ପକ୍ଷର ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ନିୟୋଜିତ କରି ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ସର୍ବଦା ନିଷ୍ଠାବାନ ଥିଲେ । ତଥାପି, ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଖ୍ୟତଃ ମହା ବାତ୍ୟା କାରଣରୁ ହୋଇଥିବା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ କାରଣରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କାରଣ ହେତୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଶେଷ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ମହା ବାତ୍ୟା ପରେ, ଡିଜେଲ ଦର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥିଲା । ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଉତ୍ତରଦାତା ତ୍ୱରିତତାର ସହ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ସହମତି ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ବାଧାରୁ ମୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ 07.10.2000ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସହ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖିବା ପରେ ରେଳ ଲାଇନକୁ ପାର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସମ୍ପର୍କ ସଡ଼କର ନିର୍ମାଣ କରିକି ବିକଳ୍ପ

HIGH COURT ORISSA

ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ବାଧ ହୋଇଥିଲେ । 2000 ମସିହାର ଜୁନ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ତଥାପି, ମୌସୁମୀ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ପାଇଁ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗେଇ ପାରିନଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରଗତି ସମୀକ୍ଷା ବୈଠକରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ, ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିବାର ସମୟସୀମା ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହା ହେଉ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ, ଦୁର୍ବୃତ୍ତମାନେ ଦୁଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବାରୁ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଗୁରୁତର ଭାବରେ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ଅନୁରୋଧ କରାଯିବା ଆବେଦନକାରୀ ସତ୍ତ୍ୱେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୀରବ ଏବଂ ଅବିଚଳିତ ରହିଥିଲେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଆବେଦନକାରୀ 06.11.2000ରେ ଜୁଲାଇ, 2000 ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ବିଷୟରେ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଧମକ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 28.11.2000ରେ ଉତ୍ତରଦାତଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ନୋଟିସ୍ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା 07.12.2000ରେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଏହି ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତି କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇଛି । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆବେଦନକାରୀ ଚୁକ୍ତିର ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଅବଧି ସମାଧାନ ମୂଳକ ଆଲୋଚନା ପରେ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ଏହାକୁ ସମାପ୍ତ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ସେମାନଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ଭାବନାକୁ ନଦେଖି ହଠାତ୍ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ସମାପ୍ତ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

3. ଏହିପରି କ୍ଷତି ସହିଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କଠାରୁ ଏହାର ଦେୟ ଦାବି କରିଥିଲେ । ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ପ୍ରତିଆରୋପ ଦାବି କରି ଦୃଢୋକ୍ତି ଯେ, ଶେଷରେ ରାଜିନାମାର ସମାପ୍ତି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଶେଷରେ ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନମତେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ:-

1.	**ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 1** ରେଳବାଇ ପ୍ରଶାସନ ପାଖରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ବିଲ୍ ପରିମାଣ	ଟଙ୍କା 3,50,000/-
2.	**ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 2** ରେଳବାଇ ପ୍ରଶାସନର ହେପାଜତରେ ଥିବା ଅମାନତ ଜମା ଛାଡ଼	ଟଙ୍କା 3,00,000/-
3.	**ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 3** କର୍ମଚାରୀ, ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ନିଷ୍କ୍ରିୟତା କାରଣରୁ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତି । a)ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ନିରର୍ଥକତା ଟଙ୍କା.18,62,350 b)ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଟଙ୍କା.94,38,000 c)ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଟଙ୍କା.9,28,000	ଟଙ୍କା 1,22,28,350/-
4.	**ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 4** ଡିଜେଲ ମୂଲ୍ୟରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବୃଦ୍ଧି	ଟଙ୍କା 15,18,977/-
5.	**ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 5** ଲାଭର କ୍ଷତି	ଟଙ୍କା 29,59,000/-
6.	**ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 6** ସୁଧ	ଯେପରି ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଏ
	ମୋଟ ଦାବି	ଟଙ୍କା 1,73,56,347/-

4. ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 ବିଷୟ ଅଟେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ବିବାଦୀୟ ନଥିଲା । ସେହି ଦୁଇଟି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 3 ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା କ୍ଷତିର କଳନା କରିବା ସମୟରେ ମାନବ, ଯନ୍ତ୍ରପାତିଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଏବଂ ଆଠ ମାସ ପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଖର୍ଚ୍ଚ/ଶୁଳ୍କ ବହନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଶ୍ରମ ଉପାଦାନ ବିଷୟର ନ୍ୟୁନ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ଦାବି ସଂଖ୍ୟା-

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

4 ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଚୁକ୍ତିରେ ଏକ ଧାରା ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଯଦିଓ ଚୁକ୍ତିରେ ଏପରି ଏକ ଧାରା ଅଛି, ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାବି ସଂଖ୍ୟା- 5 ଅଧୀନରେ ଲାଭର କ୍ଷତି ଏବଂ ଦାବି ସଂଖ୍ୟା- 6 ଅଧୀନରେ ସୁଧ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, କୌଣସି ବୈଧ କାରଣ ବିନା ସେହି ଦୁଇଟି ତାଲିକା ଭୁକ୍ତ ସମାନ ଦାବିର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ କୁହାଯାଏ ଯେ, ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଉଛି ମନର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତିକୁ ବିରୋଧ କରିବାର ପରିଣାମ ।

5. ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ 05.08.2008ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତା ଦୁଃଖିତ ହୋଇ A ଓ C ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ତା20.04.2012ରିଖର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ତା05.08.2008ରିଖର ରାୟକୁ ନାକଚ କରି ଏହି ମାମଲାକୁ ନୂତନ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଇଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ରାୟରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବିବାଦର ପୁନର୍ବିଚାର କରିବାକୁ ପୁନର୍ବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ 01.02.2013ରେ ଏହି ରାୟ ପାରିତ କରିଥିଲେ ଯାହା ଏହି ଆବେଦନରେ ଆକ୍ଷେପିତ ହୋଇଛି ।

6. ଏହା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ପୁଣି ଥରେ A ଓ C ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ଭାରତର ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି ସହିତ ଦ୍ୱନ୍ଦ ଥିବା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଭାବରେ ଏହି ପୁରସ୍କାରକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ, ଅସଙ୍ଗତ ଏବଂ ନଥିଭୁକ୍ତରେ ଉପଲବ୍ଧ ସାରବାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତ୍ତି କରି ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ପୁଣି ଦାବି ସଂଖ୍ୟା- 3 ରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସେହି ଆଠ ମାସର ଅବଧି ଗ୍ରହଣ କରିଛି ଯଦିଓ ଏହା ଦେଖିଛି ଯେ, ତେର ମାସର ଅବଧି ସ୍ୱତ୍ୱ ଅଂଶ ଅନ୍ୟ ଏଜେନ୍ସି

ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, ଅନ୍ୟ ଏକ ବୈଧ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ କାରଣ ବିନା ନ୍ୟାଧିକରଣ ମନମୁଖୀ ଭାବରେ ପୁରସ୍କାରକୁ 50% ହ୍ରାସ କରିଛି ଯଦିଓ ଏହା ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିଛି ଯେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ନିକଟରେ ରଖାଯାଇଥିବା ସାରବାନ ସହିତ ତାଙ୍କ ଲୋକ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ନିଷ୍କ୍ରିୟ ରଖିବା ପାଇଁ କ୍ଷତି ସହିଛନ୍ତି । ଦାବି ସଂଖ୍ୟା- 5ର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନକୁ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ହବା ପାଇଁ ଏବଂ ଦାବି ସଂଖ୍ୟା- 6 ଅନୁଯାୟୀ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ ନକରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଯେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଏହା ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଥିବା 2,50,000/- ଟଙ୍କା ଫିକ୍ସଡ ଡିପୋଜିଟ୍ ରସିଦ୍ (FDR)ର କୌଣସି ସୁଧ ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ ଏବଂ କେବଳ 50,000/- ଟଙ୍କା ଫିକ୍ସଡ ଡିପୋଜିଟ୍ ର ସୁଧ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

7. ଆବେଦନକାରୀ A ଓ C ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ଉପରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ A ଓ C ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପୂର୍ବରୂପ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାର କୌଣସି ଆଧାର ନାହିଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

8. ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଦାବିର ସ୍ୱୀକୃତି/ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଯାଇ ଶେଷରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି:-

> "ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ, ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ତାରିଖ 01.02.2013ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟରେ ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 3,4,5 ଏବଂ 6 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଏବଂ ଭାରତର ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ନଥିଭୁକ୍ତ ଥିବା ସାରବାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ନୁହେଁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଦାବି ସଂଖ୍ୟା- 3 ରୁ 6 ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏ.ଆର୍.ବି.ପି ସଂଖ୍ୟା. 205/2008ରେ

HIGH COURT ORISSA

ତା20.04.2012ରିଖର ଆଦେଶର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସହିତ ମେଳ ଖାଉନାହିଁ । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାରିଖ 01.02.2013ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆଇନରେ ସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ପୂର୍ବ ଉଲ୍ଲେଖିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକରେ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଯେହେତୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ନୁହେଁ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ, ତାରିଖ01.02.2013ର ସମଗ୍ର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରି ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ମାମଲାଟି ଏକ ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ନୂତନ ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ ପଠାଯିବ କାରଣ ବିବାଦଟି ବର୍ଷ 2000 ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏବଂ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଊନବିଂଶ ବର୍ଷ ବିତିଗଲାଣି । ତେଣୁ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ।"

9. କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଜେ. ନାୟକଙ୍କ ସହାୟତାରେ ବିଜ୍ଞ ଉପ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଶ୍ରୀ ପି.କେ. ପାଢିଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଶୁଣିଲୁ, ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଡି.ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଶୁଣିଲୁ ।

ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଲୁ ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟକୁ ଧ୍ୟାନପୂର୍ବକ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଲୁ ।

10. ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ବିବାଦୀୟ ଆଦେଶକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ, ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ପରେ ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଅନୁମତି ଥିଲା କି ନୂତନ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଦାବି ପଠାଇବା ମୁଖ୍ୟତଃ A ଓ C ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ପୂର୍ବ ରାଉଣ୍ଡ ଆବେଦନରେ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଦର୍ଶାଇ ଦାବି ସଂଖ୍ୟା 3 ରୁ 6କୁ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ନିଷ୍ପାର ସହ ପାଳନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

11. ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ, A ଓ C ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏବଂ ତାହା ପାଠ କରାଯାଏ:-

HIGH COURT ORISSA

(1) ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ସହାୟତା କେବଳ ଉପ-ଧାରା (2) ଏବଂ ଉପ-ଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କେବଳ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ ଯଦି -

(a) ଆବେଦନ କରୁଥିବା ପକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଯେ -

(i) ଏକ ପକ୍ଷ କିଛି ଅକ୍ଷମତାରେ ଥିଲେ, କିମ୍ବା

(ii) ଆଇନ ଅଧୀନରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ରାଜିନାମା ବୈଧ ନୁହେଁ ଯେଉଁ ପକ୍ଷମାନେ ଏହାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଛନ୍ତି କିମ୍ବା, ଏହା ଉପରେ କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଦେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି, ଆଇନ ଅଧୀନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା; କିମ୍ବା

(iii) ଆବେଦନ କରୁଥିବା ପକ୍ଷକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଷୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ତାଙ୍କ ମାମଲା ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ; କିମ୍ବା

(iv) ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏକ ବିବାଦ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଯାହା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିବାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ମଧ୍ୟରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇ ନଥିବା କିମ୍ବା ନ ଆସୁଥିବା, କିମ୍ବା ଏହା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିବାର ପରିସର ବାହାରେ ଥିବା ବିଷୟ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଧାରଣ କରିଥାଏ:

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଯଦି ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ, ସେପରି ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ପୃଥକ

HIGH COURT ORISSA

କରାଯାଇପାରିବ, କେବଳ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ସେହି ଯାହା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇନଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ; କିମ୍ବା

(v) ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟସ୍ଥ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଗଠନ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇନଥିଲା, ଯଦି ଏପରି ରାଜିନାମା ଏହି ଭାଗର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଦ୍ୱନ୍ଦରେ ନଥାଏ ଯେଉଁଥିରୁ ପକ୍ଷମାନେ ଅବମାନନା କରିପାରିବେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଏପରି ରାଜିନାମା ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ଏହି ଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ନଥିଲେ; କିମ୍ବା

(b) ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ -

(i) ବିବାଦର ବିଷୟବସ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଆଇନ ଅଧୀନରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ; କିମ୍ବା

(ii) ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଭାରତର ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି ସହିତ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ରହିଛି ।

12. A ଓ C ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4)ରେ ଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ, ଉପ-ଧାରା (1) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ ନ୍ୟାୟଳୟ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ କୌଣସି ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ, ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟଧିକରଣକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ମତରେ ଏହିପରି ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇ ପାରିବ ।

13. <u>ଆଇ-ପେ କ୍ଲିୟରିଂ ସର୍ଭିସେସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଆଇସିଆଇସିଆଇ ବ୍ୟାଙ୍କ ଲିମିଟେଡ୍,</u> *2022 (I) ଲାଇଭ ଲ', (SC) 2* ମାମଲାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ:-

> ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ଏହି ଧାରା 34(4) ଏକ ଭାଷାରେ ଅଭୀଷ୍ଟ ରୂପେ ବ୍ୟକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟିକ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଉପରେ UNCITRAL ମଡେଲର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 34(4) ସହିତ ସମାନ । ଏକେଏନ୍

ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଏ.ଏଲ୍.ସି. ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାମଲାରେ, ମଡ଼େଲ ଆଇନର ବୈଧାନିକ ଇତିହାସକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ସିଙ୍ଗାପୁର କୋର୍ଟ ଅଫ୍ ଅପିଲସ୍ ଦ୍ୱାରା ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ କ୍ଷମା ଏକ 'ଉପଶମକାରୀ ବିକଳ୍ପ' ଅଟେ । କିନ୍ନରୀ ମଲ୍ଲିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଘନଶ୍ୟାମ ଦାସ ଦମାନୀ ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭରଶୀଳ, ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର ପାଇଁ ପଡ଼ିଥିଲା ତାହା ଥିଲା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4) ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆବେଦନର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରି ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ କି ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଉକ୍ତ ରାୟରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଧାରା 34(4) ଅଧୀନରେ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର ମୌଳିକତା ହେଉଛି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଏପରି ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ନେବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ଯାହା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାର ଆଧାରକୁ ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକ ଦୂର କରି ଅପସାରଣ କରିପାରିବ । ଡାଇନା ଟେକ୍ନୋଲୋଜିସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କ୍ରମ୍ପଟନ ଗ୍ରିଭସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ମାମଲାର ରାୟରେ, ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲା ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିନୀୟମର ଧାରା 34 (4) ଅଧୀନରେ କୌଣସି ତଦନ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଅଧିନୀୟମର ଧାରା 34(4) ପଛରେ ବିଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଆରୋଗ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପରେ, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା । ଏହା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପେଟେଣ୍ଟ ଅବୈଧତାର ମାମଲା ନୁହେଁ, ବରଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିର ଅଭାବ ହେତୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଅଭାବ ଥିଲା । ଏହି ସମାନ ମାମଲାରେ, ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଯୁକ୍ତିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକୃତି ଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(1) ଅଧୀନରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାର ଏହା ଏକ ଆଧାର ଅଟେ । ସୋମ ଦତ୍ତ ବିଲ୍ଡର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ମାମଲା ମଧ୍ୟ ଏପରି ଏକ ମାମଲା ଅଟେ ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ନିଷ୍କର୍ଷ ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ, ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4)କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉଚ୍ଚ

ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ କାରଣ ଦେବାକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଉଚିତ ଥିଲା ।

14. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4) ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ଦେବା କିମ୍ବା ନଦେବା ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ପଠାଇବା ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କର ବିବେଚନାର ବିଷୟ ଅଟେ । ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ "ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ" ନିଜେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ, ଏକ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯିବା ସମୟରେ ମାମଲାଟିକୁ ପଠାଇବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଏକ ବିବେକାଧିକାର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ଯେତେବେଳେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଏ, ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(1) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଏହାକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯିଏ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ରାୟ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4) ଅଧୀନରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ତର ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି । କେବଳ ଯେହେତୁ କୌଣସି ଏକ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4) ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବାରୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତରଫରୁ ମାମଲାଟିକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ପଠାଇବା ସର୍ବଦା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34(4) ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିବେକାଧିକାରକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଯୁକ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଯୁକ୍ତିରେ ଥିବା ଅନ୍ତରକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ହେବ, ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ନିଷ୍କର୍ଷର ସମର୍ଥନରେ ଅଟେ । ଅତିରିକ୍ତ କାରଣର ଆଧାର କରି ଏବଂ ଯୁକ୍ତିର ବ୍ୟବଧାନକୁ ପୂରଣ କରି, କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କୁ ପଠାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ନିଷ୍କର୍ଷ ନାହିଁ । ଯଦି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ନିଷ୍କର୍ଷ ନଥାଏ କିମ୍ବା ଯଦି ନଥିଭୁକ୍ତରେ ଥିବା ସାରବାନ ସାକ୍ଷ୍ୟକୁ ଅଣଦେଖା କରି କୌଣସି ନିଷ୍କର୍ଷ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ, ତେବେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଏହା

HIGH COURT ORISSA

ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଆଧାର ଅଟେ । ଅତିରିକ୍ତ କାରଣର ଆଧାର କିମ୍ବା ଯୁକ୍ତିର ଅନ୍ତର ପୂରଣ କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତାକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ଅନୁସନ୍ଧାନର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, କୌଣସି କାରଣ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ତ୍ରୁଟିକୁ ଆରୋଗ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ମିଳାମିଶା ଅଧିନିୟମ, 1996ରେ ଧାରା 31, 34 (1), 34 (2A) ଏବଂ 34 (4)ର ଏକ ସୁସଙ୍ଗତ ପଠନରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ, ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲାରେ କୌଣସି ପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବା କିମ୍ବା ରାୟରେ ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଯୁକ୍ତିରେ ଥିବା ଅନ୍ତର ପୂରଣ କରିବା ଲାଗି ସୁଯୋଗ ଦେଇପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ, ଯେତେବେଳେ ଏହା ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ହୁଏ ଯେ, ଏକ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ଫଳାଫଳ ଅଭିଲେଖନ ନକରି, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଏକ ଏକସ୍ୱ ବୈଧତା ଅଛି, ଏହିପରି ମାମଲାରେ, ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ପକ୍ଷର ଅନୁରୋଧକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଆହୁରି, ଯେପରି ଉତ୍ତରଦାତା ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ପ୍ରମାଣର ଅଧିକ ବିଚାର ଉପରେ 'ସମ୍ମତି ଏବଂ ସନ୍ତୋଷ' ଆବେଦନ ଉପରେ, ଯାହାକୁ ପୂର୍ବରୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇଛି, ଯଦିଓ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ୍ ସଚେତନ ଭାବରେ ଦାବି କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ଯେ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 'ବୁଝାମଣା ଏବଂ ସନ୍ତୋଷ' ଥିଲା, ଏହା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ତାହା କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ସେ ପୂର୍ବରୁ ପାରିତ କରିସାରିଛନ୍ତି ।

15. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ପ୍ରାପ୍ତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ, ବିଜ୍ଞ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରି ସାନି ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ସେହି ସମାନ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ମାମଲା ପଠାଇବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ।

HIGH COURT OF ORISSA

16. ଉପରୋକ୍ତ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ଏତଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଉଛି ।

(ଡି. ଦାଶ),

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ସୁଶ୍ରୀ ଲୋପାମୁଦ୍ରା ମହାନ୍ତି
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते